

Pedagogia valenciana



Salvador Cardús i Ros

De manera inesperada, el Parlament valencià s'ha tret de la màniga una proposta de reforma d'Estatut consensuada pels qui se suposa que haurien de ser els dos màxims rivals. S'han posat d'acord de manera ràpida, amb discreció i, sorprenentment, en un context de gran tensió entre l'un i l'altre, entre PP i PSOE, en la política d'àmbit estatal. A manca de poder-lo conèixer bé, els trets bàsics que se n'han fet públics assenyalen una idea bàsica: no és l'Estatut d'una nació, o més ben dit, no és un Estatut fet per polítics que tinguin l'ambició de considerar el propi territori com una nació. Dit d'una altra manera, és un Estatut que no força gens una interpretació més oberta –federal, en diuen ara– de la Constitució. En realitat, res que pugui sorprendre per poc que es conegui la història i el perfil dels líders del PP valencià i del PSPV-PSOE.



GENERALITAT VALENCIANA

Però si el resultat de l'acord no pot sorprendre ningú, sí que mereix una interpretació el fet que de l'acord socialista-popular (o popular-socialista) en temps d'ira, i el fet que s'hagi produït precisament ara que el debat per l'Estatut català és a punt d'esclatar. Pel que fa al primer aspecte, el que cal observar és allò que s'ha dit tantes vegades: en les qüestions

d'estat, tant el PP com el PSOE actuen com un sol home. I vet aquí que, en contra del que pugui semblar a primera vista, és més qüestió d'estat la reforma de l'Estatut de Catalunya –o el mateix pla Ibarretxe– que no pas aconseguir el final de la violència armada al País Basc. PP i PSOE poden discrepar sobre com posar fi a ETA, senzillament perquè estan absolutament d'acord en l'objectiu. En canvi, PP i PSOE no es poden permetre rivalitzar en la reforma dels estatuts o en el debat pel finançament: en això han de posar-se d'acord. No és estrany, gens estrany, que a Catalunya, Piqué i Montilla es reunixin i, probablement, es posin d'acord en els límits de l'Estatut i el model de finançament “acceptable” –per l'estat– de Catalunya. Estic dient, doncs, que l'Estatut acordat a València és resultat d'una estratègia espanyola d'estat, o si es vol, que només es pot entendre en clau estatal. En clau valenciana, PP i PSPV-PSOE haurien anat a garrotades. I no cal dir que seria d'allò més interessant i significatiu saber on s'han celebrat les reunions definitives i del més alt nivell per arribar a l'acord: a València o a Madrid?

“L'acord per a la reforma de l'Estatut valencià és un exercici de pedagogia espanyola destinada als catalans que pot acabar en xarop de bastó”

Per acabar de confirmar la clau espanyola d'aquesta proposta d'Estatut, crec que cal observar la segona peculiaritat de l'esdeveniment: la data precipitada de la seva aprovació. Efectivament, si ara apareix aquest model d'Estatut reformat és precisament per recordar als catalans del Principat, als polítics, però també a tots els grups de pressió econòmics i mediàtics, que l'acord és possible “si no es demana la Lluna”, com va dir al seu moment i amb una gran precisió jurídicocostitucional, el president Maragall. Madrid ha llançat el País Valencià contra Catalunya, que d'altra banda és un tipus d'estratègia més vella que anar a peu, i qui sap si tan vella com la llengua catalana. Per dir-ho clar: el País Valencià ha tornat a ser instrumentalitzat com a veritable província espanyola per fer pedagogia als catalans sobre els avantatges d'acceptar la condició provincial. I seria bo saber, a part dels lligams de sang –vull dir, d'estat– entre PP i PSOE, si l'acord ha estat possible amb l'ajuda d'alguna altra contrapartida generosa i condescendent, ara que el PP de València començava a tenir dificultats per no governar a Madrid. Haurem d'esperar a veure els pressupostos de l'estat de 2006.

L'acord per a la reforma de l'Estatut valencià, doncs, és un exercici de pedagogia espanyola destinada als catalans. Una pedagogia que vol mostrar la cara amable del tarannà de Zapatero però que pot acabar en xarop de bastó. De l'aigua, al xarop de València.